

Školní vzdělávací program

ŠKOLNÍ DRUŽINA

**Základní škola Mladá Boleslav,
Jilemnického 1152**

1. Identifikační údaje

Školní vzdělávací program školského zařízení pro zájmové vzdělávání

Školní družina - Základní škola Mladá Boleslav, Jilemnického 1152

Adresa: Jilemnického 1152, 293 01 Mladá Boleslav
Telefon: 326 321 372
E-mail: sestazsmb@volny.cz
Web: <http://www.6zsmb.cz>
IČO: 75 034 034
Ředitel školy: Ing. Tomáš Suchý

Zřizovatel školy:

Statutární město Mladá Boleslav

Adresa: Magistrát města Mladá Boleslav
Komenského náměstí 61, 293 49 Mladá Boleslav

Web: <http://www.mb-net.cz>

Autoři a realizátoři: vychovatelé a učitelé ZŠ Mladá Boleslav, Jilemnického 1152

Platnost dokumentu od:

20. 4. 2009

Podpis:

2. Charakteristika družiny

Školní družina při Základní škole Mladá Boleslav, Jilemnického 1152 se nachází ve stejné budově jako samotná škola. K dispozici má velké prostory řešené jako pracovny a klubovny s rozsáhlou hernou a vlastním sociálním zázemím. Ke své činnosti využívá i další prostory školy – tělocvičnu, hřiště apod. Děti se stravují ve školní jídelně. Činnost družiny úzce souvisí s činností samotné školy.

Provoz družiny je zajištěn ráno od 6:30 do 7:45 a odpoledne po skončení vyučování jednotlivých tříd od 11:40 do 16:00. Provoz může být v průběhu platnosti ŠVP upraven dle potřeb školy.

3. Cíle vzdělávání

- Vést žáky k všestranné a otevřené komunikaci.
- Zvyšovat nároky na mravní výchovu, vztah dětí k sobě a k dospělým.
- Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých.
- Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi.
- Vést žáky k ochraně životního prostředí.
- V přípravě na vyučování věnovat pozornost čtení žáků, poskytovat pomoc slabším žákům, opakovat učivo hrou a soutěžemi, využívat didaktické hry, zábavné a pohybové hry k rozvoji rozumových vlastností.
- Respektovat psychohygienické požadavky na režim dne, využívat pobyt žáků na čerstvém vzduchu, tím zvyšovat jejich tělesnou zdatnost.
- Upevňovat hygienické návyky, v jídelně dbát na správné stolování.
- Naučit žáky aktivně využívat volný čas, rozvíjet svůj zájem i talent, získávat nové poznatky, zkušenosti, dovednosti i návyky.
- Realizovat se v kolektivu ostatních žáků, popřípadě se umět zapojit do činností v různém kolektivu a prostředí.

Dalšími cíly jsou i výstupy rozpracované u konkrétní kapitoly a tématického okruhu v tabulce.

4. Délka vzdělávání

Zájmové vzdělávání ve školní družině je poskytováno po dobu trvání jednoho školního roku, tj. 10 měsíců.

O hlavních prázdninách není družina v provozu, o prázdninách vedlejších je provoz zajištěn pouze při větším zájmu rodičů na základě rozhodnutí ředitele školy.

Časový plán činnosti je zařazen do následující kapitoly.

5. Formy a obsah činnosti

5.1. Oblasti

Obsah vzdělávání orientačně vychází ze vzdělávacích oblastí, které jsou definovány v Rámcovém vzdělávacím programu (RVP) pro základní vzdělávání:

- Člověk a jeho svět
- Člověk a společnost
- Člověk a příroda
- Umění a kultura
- Člověk a zdraví
- Člověk a svět práce

Pro účely vzdělávacího plánu ŠD byly vybrány následující oblasti (kapitoly):

Člověk a jeho svět

Je jedinou vzdělávací oblastí v rámci RVP, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání a je rozdělena do pěti tematických okruhů:

Místo, kde žijeme - v tomto tematickém okruhu žáci poznávají nejbližší okolí, organizaci života v rodině, ve třídě, ve škole, v obci a společnosti

Lidé kolem nás - v tomto tematickém okruhu si žáci osvojují zásady vhodného chování a jednání s lidmi, poznávají význam a podstatu pojmů - tolerance, empatie, vzájemná úcta, poznávají, jak se lidé sdružují, seznamují se základními právy a povinnostmi

Lidé a čas - tematický okruh je zaměřen na budování správného režimu dne a jeho dodržování, sestavování a naplňování režimu ve školní družině, pěstujeme úctu k času druhých, učíme se využívat svůj čas, využíváme smysluplné volnočasové aktivity

Rozmanitost přírody - v tematickém okruhu se seznamujeme s proměnlivostí a rozmanitostí živé i neživé přírody

Člověk a jeho zdraví – v tomto tematickém okruhu mají žáci poznat sami sebe, získávají ponaučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a o odpovědnosti za své zdraví

Umění a kultura

V etapě základního vzdělávání je oblast Umění a kultura zastoupena vzdělávacími obory Hudební výchova a Výtvarná výchova.

Člověk a zdraví

Člověk a svět práce

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je rozdělen na 1. stupni na čtyři tematické okruhy *Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstivelské práce, Příprava pokrmů*.

5.2. Klíčové kompetence

1. *Kompetence k učení* - učí se s chutí, práci dokončí, klade si otázky, hledá na ně odpověď, získané vědomosti dává do souvislostí, uplatňuje v praktických situacích a dalším učení.
2. *Kompetence k řešení problému* - všímá si dění okolo, snaží se řešit situace, při jejich řešení užívá logické postupy, chápe, že vyhýbání se řešení problému nevede k cíli. Započaté činnosti dokončuje.
3. *Komunikativní kompetence* - ovládá řeč, vyjadřuje sdělení, myšlenky, otázky, kultivovaně komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými.
4. *Sociální a interpersonální kompetence* - samostatně rozhoduje o svých činnostech, uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, projevuje ohleduplnost, citlivost, rozpozná nevhodné chování, nespravedlnost, agresivitu, šikanu, spolupracuje ve skupině, dokáže se prosadit i podřídít, respektuje jiné, je tolerantní.
5. *Činnostní a občanské kompetence* - učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, odpovědně přistupuje k úkolům a povinnostem, uvědomuje si práva svá i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí, dbá na své zdraví i zdraví druhých.
6. *Kompetence k trávení volného času* - orientuje se v možnostech trávení volného času, umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinách i individuálních činnostech, dokáže odmítnout nevhodnou nabídku volného času.

5.3. Formy činnosti

Pravidelná činnost

- týdenní skladba zaměstnání, viz tabulka a časový plán
- aktivity zájmového či tělovýchovného charakteru

Průběžná činnost

- klidová činnost
- spontánní činnost ranních a koncových družin
- pobyt venku
- aktivní odpočinek
- osobní účast vychovatelek při hrách, zajištění bezpečnosti
- navození, podněcování a motivování vlastních aktivit dětí
- míčové hry, cvičení na nářadí, zimní hry
- relaxační cvičení
- poslech, četba a sledování pohádek, volné malování, vyprávění

Příležitostné akce

- nejsou zahrnuty do týdenní skladby činností
- může se jednat o různá vystoupení, besídky, sportovní dny apod.

Příprava na vyučování

- spolupráce s učiteli
- didaktické hry
- smyslové hry
- křížovky, hádanky, rébusy
- samostatná práce

Kapitola	Okruh	Činnost	Obsah	Kompetence
Člověk a jeho svět	Místo, kde žijeme	<p>Podílíme se na organizaci života v rodině - jsme její součástí. Ctíme všechny členy rodiny.</p> <p>Osvojujeme si estetické cítění- není nám lhostejné, v jakém prostředí se učíme.</p> <p>Poznáváme naše okolí, jsme hrdi na své město, tradice.</p>	<p>U nás doma - vyprávíme si, co jsme zažili s naší rodinou - zážitky ilustrujeme.</p> <p>Náš dům - představujeme si ideální dům, v kterém bychom chtěli bydlet - výtvarné vyjádření.</p> <p>Naše škola - zdobíme školu a družinu vlastními výrobky.</p> <p>Zajímáme se o dopravní značky v našem okolí, určujeme značky, učíme se bezpečně přecházet.</p> <p>Naše město - kreslíme naše město - kolektivní práce.</p> <p>Kreslíme naše oblíbená místa -hřiště, stadion, příroda.</p> <p>Pořádáme velikonoční nebo vánoční výstavu – výrobky.</p>	<p>3, 4, 5,</p> <p>2, 4, 5,</p> <p>1, 6,</p> <p>1, 2, 6,</p> <p>1, 2, 5,</p> <p>1, 2, 5,</p> <p>1, 2, 6,</p>
	Lidé kolem nás	<p>Osvojujeme si zásady správného chování, jednání, tolerance, empatie, vzájemné úcty.</p> <p>Uvědomujeme si práva a povinnosti každého občana demokratického státu.</p>	<p>Každodenní výchovná práce – dbát na správné pozdravení, oslovení, poděkování. Kladný vztah ke spolužákům, vzájemná úcta, tolerance, potlačování násilí.</p> <p>Rodina - naši nejbližší - vyprávíme si o povolání rodičů, nakreslíme si povolání.</p> <p>Besedujeme o tom, proč jsou někteří spolužáci oblíbeni a někteří ne, co mohu změnit na sobě.</p> <p>Seznamujeme se s datem narození našich spolužáků - nástěnka. Uvažujeme, jakými dárky potěšíme oslavence, jaké dárky jsou vhodné.</p> <p>Hrajeme si na malíře - malujeme portrét kamaráda, vysvětlujeme, proč je naším kamarádem.</p> <p>Využití médií ve výchově, vyprávění, co děti shlédly v televizi – hodnocení - učíme se rozpoznat realitu od fikce</p>	<p>2, 3, 4, 5,</p> <p>3, 4,</p> <p>1, 3, 4,</p> <p>1, 4,</p> <p>1, 3, 4,</p> <p>2, 5</p>

Kapitola	Okruh	Činnost	Obsah	Kompetence
			<p>Uvědomujeme si, že někteří lidé se odlišují - fyzické nebo psychické postižení. Multikulturní výchova - výchova žáků k toleranci v praktickém životě, odmítání rasismu, boj proti šikaně.</p> <p>Povídáme si o zemích, které jsme navštívili, seznamujeme se s typickými jídly, způsobem života.</p>	<p>1, 2, 3, 4,</p> <p>1, 3,</p>
	Lidé a čas	<p>Snažíme se budovat správný režim dne a jeho dodržování, vytvářet základy pro využívání volnočasových aktivit.</p> <p>Dodržujeme tradice, zvyky, účast na regionálních akcích.</p>	<p>Zařazení dětí do zájmových kroužků . Naučit se rozdělit si čas pro učení a zábavu.</p> <p>Kreslíme, co nás nejvíc baví, čemu věnujeme nejvíc času, jak jsem strávil víkend.</p> <p>Seznamujeme se s nástrojem měření času - vývoj hodin.</p> <p>Snažíme se pochopit vliv času na lidi i věci kolem nás - děti rostou, lidé stárnou, mění se způsob života. Pozorujeme, jak se mění město - nové stavby.</p>	<p>1, 2, 3, 6,</p> <p>1, 5, 6,</p> <p>1, 3, 5,</p> <p>1, 2, 3,</p>
	Rozmanitost přírody	<p>Vytváříme ohleduplný vztah člověka k přírodě - podílíme se na její ochraně.</p>	<p>Tematické vycházky a pobyty v přírodě - pozorování typických změn v různých ročních obdobích - rašení na jaře, zbarvování listí. Následné výtvarné ztvárnění přírody, didaktické hry s přírodní tematikou, vytvoření koutku živé přírody.</p> <p>V přírodě stavíme domečky z nalezených přírodnin. Sbíráme přírodniny, vytváříme obrázky, vyrábíme šperky.</p> <p>Při vycházkách pozorujeme život ptactva - učíme se rozpoznat nejznámější ptáky - vrabec, kos, špaček, sýkora. Víme, kteří ptáci přes zimu zůstávají, kteří odlétají na jih.</p> <p>Soutěžíme ve skládání rozstříhaných obrázků zvířat, využíváme puzzle, určujeme zvířata. Vyprávíme si o domácích zvířatech, vysvětlujeme si, jakou péči vyžadují. Kreslíme domácí mazlíčky - práce vystavíme.</p> <p>Seznamujeme se s vodou jako s podmínkou života v přírodě,</p>	<p>1, 2, 3, 6,</p> <p>2, 5, 6,</p> <p>1, 2, 3,</p> <p>1, 2, 4, 6,</p> <p>1, 2,</p>

Kapitola	Okruh	Činnost	Obsah	Kompetence
			<p>poznáváme různá skupenství vody.</p> <p>Chráníme si své životní prostředí - pozorujeme čistotu v okolí, podílíme se na úklidu. Třídíme odpad do kontejnerů.</p> <p>Při vycházkách do přírody si všímáme všeho, čím ji poškozuje činnost člověka.</p>	<p>1, 3, 5,</p> <p>1, 5, 6,</p>
	Člověk a jeho zdraví	Viz kapitola „Člověk a zdraví“	Viz kapitola „Člověk a zdraví“.	
Umění kultura	Hudební, výtvarná	<p>Pěstujeme estetické cítění a představivost, rozvíjíme fantazii.</p> <p>Pěstujeme vztah k uměleckým dílům.</p> <p>Rozvíjíme správnou výslovnost, vyjadřovací schopnosti.</p> <p>Dodržujeme tradice a zvyky - různá roční období.</p>	<p>Výzdoba školní družiny.</p> <p>Práce s dětským časopisem.</p> <p>Výzdoba vánoční, velikonoční.</p> <p>Vyrábíme masky na karneval. Vyrábíme ozdoby, dárečky a přáníčka - Vánoce, Velikonoce, Svátek matek...</p> <p>Nácvik koled, lidových písní, básniček.</p>	<p>1, 6,</p> <p>1, 6,</p> <p>1, 3, 6,</p> <p>1, 6,</p> <p>1, 3, 4, 6,</p>
Člověk a zdraví	Tělesná výchova a výchova ke zdraví	<p>Upevňujeme získané dovednosti a návyky - hygiena, společenské chování.</p> <p>Rozvíjíme tělesnou zdatnost, otužování.</p> <p>Osvojujeme si sportovní chování - soutěžit v duchu fair - play.</p>	<p>Ve školní jídelně denně procvičujeme pravidla správného stolování.</p> <p>Sezónní tělovýchovné aktivity - vycházky, pohybové hry u školy, hry na sněhu. Seznamujeme se s pravidly míčových her a dbáme na jejich dodržování.</p> <p>Plnohodnotné využití času při sportovních aktivitách - odmítání alkoholu, kouření, drog. Rozhovory k tématu.</p> <p>Při vycházkách překonáváme přírodní překážky, pro naše hry využíváme přírodní prostředí.</p>	<p>1, 2, 3, 5,</p> <p>1, 3, 5, 6,</p> <p>5, 6,</p> <p>1, 2, 3, 4, 5,</p>

Kapitola	Okruh	Činnost	Obsah	Kompetence
		<p>Upevňujeme vztah ke správnému životnímu stylu.</p> <p>Pečujeme o své zdraví - co nám prospívá a co nám škodí.</p>	<p>Poznání dopravních značek v obci, při cestě do školy, pravidla správného přecházení.</p> <p>Předvádíme, jak se máme chovat na ulici, jak správně přecházíme silnici, jak se chováme v dopravních prostředcích.</p> <p>Vyprávíme si o otužování a zdravém životním stylu, denně chodíme na čerstvý vzduch, pokud je vhodné počasí.</p> <p>Ujasňujeme si hygienické zásady - kašel, použití wc, stolování.</p> <p>Seznamujeme se se zdravým jídelníčkem v časopise, vyhledáváme a vystřiháváme obrázky zdravých a nezdravých potravin.</p> <p>Učíme se telefonovat - oznámíme úraz, přivoláme pomoc (důležitá telefonní čísla).</p>	<p>5, 6,</p> <p>1, 2, 6,</p> <p>1, 5, 6.</p> <p>3, 4, 5.</p> <p>1, 2, 3,</p> <p>1, 2, 3, 6,</p>
Člověk a svět práce	Práce s drobným materiálem, konstruktivní činnosti, pěstitelské práce, příprava pokrmů.	<p>Seznamujeme se s různými pracovními technikami.</p> <p>Ctíme práci druhých - význam a důležitost všech řemesel a povolání.</p> <p>Rozvíjíme zručnost, představivost a fantazii.</p>	<p>Práce s přírodními materiály - dřevo, suché listy.</p> <p>Technika malování voskem, koláže, batikování.</p> <p>Vědomostní hry a soutěže - poznej řemeslo.</p> <p>Hovoříme o povolání svých rodičů - povolání si nakreslíme. Čím bych chtěl jednou být - rozhovor, výtvarné ztvárnění.</p> <p>Tvořivé hry se stavebnicemi, sestavení modelu podle návodu - Merkur, dřevěné a pěnové kostky, stavebnice.</p> <p>Pěstování květin, zalévání.</p>	<p>1, 2, 6,</p> <p>1, 3, 6,</p> <p>3, 4,</p> <p>3, 4,</p> <p>1, 6,</p> <p>1, 4, 6,</p>

5.4. Časový plán

Celoročně

- tématické činnosti v přírodě
- rozvíjení kamarádských vztahů, pomoc při práci
- seznamování se základy první pomoci
- sebeobslužná činnost – oblékání, stolování, hygiena
- ochrana životního prostředí
- četba knih – na pokračování při odpočinkových činnostech
- práce s časopisem
- hry k procvičování učiva - komunikační hry, hry na rozvoj fantazie a představivosti, pohybové hry

Září:

- seznámení s prvňáčky, seznamovací hry
- kresba zážitků z prázdnin
- ovoce a zelenina - kresba

Říjen:

- podzimní listy (kreslení, obtisk, poznávání)
- skládání z papíru
- míčové hry
- ilustrace pohádkové postavy

Listopad:

- orientace ve městě
- můj zvířecí kamarád
- výrobky z přírodnin
- DVD (za nepříznivého počasí)

Prosinec:

- hry na sněhu
- výroba vánočních přání a dárků
- vánoční koledy - poslech
- čert a Mikuláš
- vánoční výzdoba ŠD
- výroba svícnů dle přání dětí

Leden:

- míčové hry – prostory ŠD
- stavění sněhuláků –dle počasí
- výroba dárků k zápisu
- zimní sporty

Únor:

- svatý Valentýn - srdíčka
- hry na sněhu
- soutěže ve ŠD

Březen:

- Velikonoce –zvyky, obyčeje
- jarní výzdoba ŠD
- ochrana přírody – jarní květiny, léčivé byliny
- výrobky s velikonoční tematikou

Duben:

- dopravní značky - význam
- z pohádky do pohádky - kreslení pohádkových postav
- čarodějnice - kresba
- hádankové odpoledne – soutěž

Květen:

- kresba na plochu u hřiště
- moje maminka - kreslení, zpívání, výroba dárků
- pohybové hry hřišti
- pozorujeme přírodu

Červen:

- míčové hry na hřišti
- sladké odpoledne – např. návštěva cukrárny
- příprava ŠD na prázdniny

6. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Školní družina je schopna se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami adekvátně pracovat a integrovat je do kolektivu. Úzce spolupracujeme s rodiči, výchovným poradcem a pedagogickým kolektivem I. stupně. Ohled na žáky s SVP bereme především při motivaci a hodnocení jejich činnosti.

7. Podmínky přijímání uchazečů, průběhu a ukončování vzdělávání

Do školní družiny jsou přijímáni žáci od 6 do 10 let, tj. žáci I. stupně. Starší žáci (I. stupně) budou přijímáni podle počtu přihlášených žáků z nižších ročníků v daném školním roce. Rodiče přihlašují dítě do školní družiny na tzv. zápisním lístku, kde je vyznačeno, který den a ve kterou dobu bude družinu navštěvovat, jak bude přicházet a odcházet.

Ukončit docházku ve školní družině je možné na základě písemné odhlášky zákonných zástupců žáka. Žák může být ze družiny vyloučen pro opakovanou hrubou nekázeň.

8. Materiální, personální a ekonomické podmínky

Školní družina má v současné době k dispozici dvě oddělení v prostorných místnostech a velkou společnou hernu s kobercem. Oddělení jsou vybavena standardně nábytkem a sedací soupravou, pomůckami, stolními a dalšími hrami, hračkami, stavebnicemi apod. Součástí družiny je i televize, DVD přehrávač, radiomagnetofon s CD, video. Vychovatelky průběžně pečují o materiální vybavení, zajišťují doplňování a zlepšování materiálních podmínek prostřednictvím vedení školy, zejména pro výtvarné, sportovní a rekreační činnosti.

Poplatek za docházku do školní družiny činí 80,- Kč za měsíc. Platba je prováděna za pololetí. V případě nezaplacení poplatku může být dítě podmíněčně vyloučeno ze školní družiny, v případě opakovaného nezaplacení pak vyloučeno trvale.

Zájemové vzdělávání ŠD v době začátku platnosti tohoto ŠVP zajišťují dvě plně kvalifikované vychovatelky.

9. Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Za bezpečný příchod žáků do družiny po skončení vyučování nebo zájmových aktivit odpovídá učitel, který ve třídě učí poslední hodinu nebo vede kroužek. Předá žáky vychovatelce, která vede prezenci v docházkovém sešitě.

Ve školní družině platí školní řád, který je žák povinen dodržovat. Děti jsou pod stálým dohledem vychovatelky, která je na začátku školního roku nebo po novém příchodu do družiny seznámí s bezpečnostními předpisy.

Vedení školy odpovídá za dodržování hygienických podmínek a bezpečného působení dle platných norem a zákonů (např. zdravé prostředí užívaných prostorů, bezpečné pomůcky, označení nebezpečných předmětů apod.). K tomu mu pomáhá vedoucí vychovatelka.

Zásady platné ve školní družině:

- žáci jsou vedeni ke zdravému životnímu stylu,
- žáci jsou seznamováni s prevencí proti sociálně patologickým jevům,
- žáci si osvojují hygienické návyky,
- je dodržován vhodný stravovací a pitný režim,
- je respektována individuální potřeba odpočinku.

10. Evaluace a autoevaluace

10.1. Evaluace

Hodnocení činnosti školní družiny bude prováděno jednou za rok.

Kritéria hodnocení:

- způsob motivace
- vedení činnosti ŠD
- pestrost činnosti
- individuální přístup k dětem
- dodržování BOZP
- rozvoj osobnosti žáka
- námětová pestrost
- komunikace mezi vychovatelkami
- spolupráce s rodiči
- prezentace ŠD na veřejnosti
- zlepšování materiálních a personálních podmínek

10.2. Autoevaluace

Cílem je zlepšení stávajících podmínek v činnosti školní družiny, zejména materiálního zabezpečení pomůcek na činnosti, lepší komunikace s rodiči žáků.

Nástroj autoevaluace:

- rozbor dokumentace ŠD
- zpětná vazba od dětí (rozbory s dětmi)
- zpětná vazba od rodičů (rozhovory s rodiči na třídních schůzkách nebo individuálně)
- rozhovory s pedagogy
- hodnocení ředitele školy

Časový harmonogram:

- rozhovory s rodiči v rámci třídních schůzek nebo individuálně
- výsledky z hospitací zástupce ředitele školy
- průběžné sledování a rozbory se žáky